

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ОЦІНКА НАСЛІДКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА **АГРОЕКОСИСТЕМИ**

Розробник: **Анна ТАРАНЕНКО**, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Оцінка наслідків господарської діяльності на агроекосистеми
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисциплін «Агроекологічний моніторинг та геоінформаційне прогнозування», «Екологічно стабільні агроекосистеми».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни ознайомити здобувачів вищої освіти із теоретичними та технологічними аспектами впливу господарської діяльності на стан агроекосистем; сучасними методами оцінювання комплексного впливу на стан та якість агроекосистем; сучасними перспективними технологіями та обладнанням у сфері охорони земель.

Основні завдання навчальної дисципліни є вивчення ступенів антропогенного впливу на стан агроекосистем; методів, приладів та контрольно-вимірювального обладнання для проведення спостережень і здійснення контролю якості ґрунтів; методів критеріальної оцінки якості ґрунту; методів та технологій захисту земель від промислового забруднення.

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>
<i>Загальні:</i> здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність генерувати нові ідеї (креативність). <i>Фахові:</i> здатність формувати оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроекосистем в контексті пріоритетів регіональної політики; здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.	ПРН 13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля. ПРН21. Розробляти оптимізаційні стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроекосистем з урахуванням пріоритетів регіональної політики.

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Теоретичні та технологічні аспекти впливу господарської діяльності на стан земель.	32	4	8	20
Тема 2. Сучасні методи комплексної оцінки та контролю якості й стану агроєкосистем.	34	4	10	20
Тема 3. Сучасні методи оцінювання господарського впливу на стан і якість земельних ресурсів.	30	4	6	20
Тема 4. Сучасні перспективні технології та обладнання в сфері охорони земель.	24	4	-	20
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	Разом
ПРП 8	20	20	10	50
ПРП 10	20	20	10	50
Разом				100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (конспектування (глосарій))	Контрольна робота	Разом по темі
Тема 1. Теоретичні та технологічні аспекти впливу господарської діяльності на стан земель.	10	10	20	20
Тема 2. Сучасні методи комплексної оцінки та контролю якості й стану агроєкосистем.	15	10		25

Тема 3. Сучасні методи оцінювання господарського впливу на стан і якість земельних ресурсів.	15	10		25
Тема 4. Сучасні перспективні технології та обладнання в сфері охорони земель.	-	10		30
Всього	40	40	20	100

Критерії оцінювання виконання практичних завдань:

5	Здобувачем надана повна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 90% потрібної інформації)
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями
3	Здобувачем надана неповна відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
2-1	Здобувачем надана коротка відповідь при захисті теоретичної і практичної компоненти теми із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

виконання самостійної роботи:

5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
4	Здобувачем надана неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки) у письмовій формі
3	Здобувачем надана коротка відповідь із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі
2-1	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.

контрольної роботи:

15-20	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
10-15	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями
5-10	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
5-0	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Примітка: Контрольна робота складається з 5 завдань.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.
Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Городній М.М., Шикуча М.К., Гудков І.М. та ін. Агроєкологія. Київ: Вища школа, 1993. 416 с.
2. Смаглій О.Ф., Кардашов А.Т., Литвак П.В. та ін. Агроєкологія: навчальний посібник. Київ: Вища освіта, 2006. 671 с.
3. Черников В.А., Алексахин Р.М., Голубев А.В., Чекерес А.И. и др. Агроєкологія. Москва: Колос, 2000. 536 с.
4. Жарінов В.І., Довгаль С.В. Словник-довідник по агроєкології. Київ: Урожай, 2001. 374 с

5. Писаренко В. М., Писаренко П. В., Перебійник В. І. та ін. Агроекологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Полтава: "Інтер Графіка", 2003. 320 с.
6. Уразаев Н.А., Вакулин А.А., Никитин А.В. и др. Сельскохозяйственная экология. Москва: Колос, 2000. 304 с.
7. Фесенко А.М., Солошенко О.В., Гаврилович Н.Ю., Осипова Л.С., Беспалько В.В, Кочетова С.І. Агроекологія: Посібник. Харків. 2013. 291 с.
8. Мягченко О. П. Основи екології. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 312 с.
9. Дегодюк Е.Г., Сайко В.Ф., Корнійчук М.С. Вирощування екологічно чистої продукції рослинництва. Київ: Урожай, 1992. 320 с.
10. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Львів: Афіша, 2000. 160 с.
11. Шумейко В.М., Глухівський І.В., Овруцький В.М. та ін. Екологічна токсикологія. Київ: Столиця, 1998. 204 с.
12. Потіш А.Ф., Медвідь В.Г. Екологія: основи теорії і практикум. Львів. 2003. 293 с.
13. Литвак П.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф., Дереча О.А.. Екологія та рослинництво. Житомир: Полісся, 2001. 230 с.
14. Лагутенко О.Т. Агроекологія: Навчальний посібник. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. 206 с.
15. Патика В.П., Тараріко О.Г. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. 296 с.
16. Примак І.Д., Манько Ю.П., Рідей Н.М. та ін. Екологічні проблеми землеробства. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 456 с.

Інформаційні ресурси

1. Агроекологія [електронний підручник]. Режим доступу: <http://vthntusg.at.ua/load/agroekologija/3-1-0-31>